

РОБЪРТ ШЕКЛИ
ДЕНЯТ, В КОЙТО ДОЙДОХА
ИЗВЪНЗЕМНИТЕ

Превод от английски: Марин Загорчев, 2013

chitanka.info

Извънземните винаги са интересни. Мисля, че моите са особено интересни. Извънземните могат да бъдат добри приятели, но невинаги са добри съседи!

Звънецът пак не работеше и човекът почука на вратата. Станах да му отворя. Всъщност не беше съвсем човек, макар че вървеше на два крака. Изглеждаше, сякаш е бил разтопен в пещ и след това бързо замразен. По-късно научих, че този външен вид е доста разпространен сред група извънземни, наречени синестрианци, и се смята за признак на изключителна красота. Наричат го „разтопена външност“ и изразът често се използва в конкурсите им за красота.

— Чух, че сте писател — каза той.

Отговорих, че да. Защо ми е да лъжа за такова нещо?

— Какъв късмет — възкликна той. — Аз съм търговец на съчинения.

— Сериозно?

— Имате ли нещо написано за продаване.

Беше много прям. Реших и аз да му отговоря така:

— Да. Имам.

— Добре. Радвам се. Този град ми е много странен. Като се замисля, самата планета ми е странна. Но този град е най-стъписващ от всичко. Различни обичаи, всякакви неща. Когато пристигнах, си казах: „Хубаво е да пътуваш, но къде да намеря някого, който да ми продаде съчинения?“

— Да, това е проблем — признах.

— Добре, хайде да говорим по същество, защото имам много работа. Искам да започнем с новела от десет хиляди думи.

— Имате я. За кога я искате?

— До края на седмицата.

— За какви пари става дума, ако мога да попитам?

— За новелата от десет хиляди думи ще ви платя хиляда долара.

Казах ми, че това е стандартно заплащане за писател в тази част на Земята. Това е Земята, нали?

— Да, Земята. И хиляда долара е приемлива цена. Само ми кажете за какво искате да пиша.

— По ваш избор. Все пак вие сте писателят.

— Със сигурност. Значи, няма значение за какво ще пиша, така ли?

— Ни най-малко. Нали няма аз да го чета?

— Логично. Наистина, какво ли ви интересува?

Реших да не обсъждам повече този въпрос. Предположих, че все пак някой ще чете каквото съм написал — това е обичайната съдба на една новела.

— За кои страни купувате правата? — попитах, защото е важно човек да подхожда професионално към тези неща.

— За Синестър Едно и Две. И, разбира се, искам филмовите права за Синестър, от които ще ви плащам петдесет процента от чистите продажби, ако пуснем филм.

— Има ли такава вероятност?

— Трудно е да се каже. Земята все още е нова литературна територия за нас.

— В такъв случай, искам шейсет процента.

— Съгласен. Този път ще отстъпя. По-късно може да стана по-неотстъпчив в преговорите. Не се знае какво ще стане. За мен това е съвсем непознатата туршия.

Не го поправих. Една случайна грешка на английски не те прави невежа, особено ако си извънземен.

* * *

Написах новелата и в края на седмицата я занесох в офиса на синестрианеца в старата сграда на „Метро-Голдуин-Майер“ на „Бродуей“. Дадох му я и той ми направи знак да седна, докато я прочете.

— Доста е добра — отбеляза. — Хареса ми.

— Чудесно.

— Обаче искам да направите някои промени.

— О... какви по-точно?

— Ами, тази героиня, Елиза.

— Да, Елиза.

Не си спомнях да съм писал за Елиза. Може би имаше предвид областта Елзас във Франция? Реших да не го питам, за да не се окаже, че не помня какво съм писал в собственото си произведение.

— Така, тази Елиза — продължи извънземният, — тя е с големината на малка държава, нали?

Да, определено говореше за Елзас, френската провинция, и аз току-що бях пропуснал момента да го поправам.

— Да — отговорих, — точно така, приблизително колкото малка държава.

— Добре тогава. Защо не направите така, че Елиза да се влюби в някоя по-голяма страна с формата на геврек?

— На какво?

— Геврек. Това е често използван персонаж в синестрианската популярна литература. Синестрианците обичат да четат такива неща.

— Наистина ли?

— Да. Синестрианците обичат да си представят хората като гевреци. Ако вмъкнете този сюжет, новелата ще добие повече образност.

— Образност, значи...

— Да. Защото трябва да мислим и за филмирането.

— Да, разбира се — отговорих, като си спомних, че имам шейсет процента.

— Сега, за филмовата версия. Мисля, че трябва да поставим действието в друга част на денонощието.

Опитах се да си спомня в коя част на денонощието се развива действието в новелата ми. Не помнех да съм споменавал конкретен час. Казах го на синестрианеца.

— Така е, не сте конкретизирали часа. Обаче внушавате, че действието се развива привечер. Вялото звучене на думите ви намеква за времето по смрачаване.

— Аха, добре... вечерно настроение.

— Звучи добре за заглавие.

— Да — съгласих се, въпреки че звучеше ужасно.

— „Вечерно настроение“ — изрече той, сякаш се жабурише с думите. — Може така да го наречете. Но мисля, че трябва да го промените като дневно действие. Заради иронията.

— Да, разбирам.

— Ами, хайде тогава, поправете го малко на компютъра и пак ми го донесете.

* * *

Когато се прибрах вкъщи, Римб миеше чиниите и изглеждаше унило. Държа да спомена, че бе средна на ръст блондинка с изтормозения вид, характерен за извънземните от Готската секта. От дневната се чуваха странни звуци. Погледнах въпросително Римб, но тя само завъртя очи към стаята и сви рамене.

Влязох. В дневната имаше двама души. Без да кажа нищо се върнах в кухнята и попитах Римб:

— Какви са тия?

— Представиха се за семейство Байерсон.

— Извънземни ли са?

Тя кимна:

— Не от моя тип извънземни. Те са толкова извънземни за мен, колкото и за теб.

За първи път си дадох сметка, че извънземните могат да бъдат извънземни едни за други.

— Какво правят тук? — попитах.

— Не казаха.

Върнах се в дневната. Господин Байерсон седеше на креслото ми и четеше вечерното издание на един вестник. Беше висок около метър и имаше оранжева коса. Госпожа Байерсон беше със същия ръст и цвят на косата. Плетеше нещо в оранжево и зелено. Щом влязох, господин Байерсон стана от креслото.

— Извънземни ли сте? — попитах, като седнах.

— Да. От Капела сме.

— Какво правите тук?

— Казаха ни, че няма проблем.

— Кой ви каза?

Байерсон сви рамене и ме погледна тъпо. Съвсем скоро щях да свикна с този поглед.

— Само че това е нашето жилище — изтъкнах аз.

— Разбира се, че е вашето. Никой не го оспорва. Обаче не бихте ли ни отделили малко пространство, където да се настаним? Не заемаме много място.

— Защо в нашето жилище? Защо не отидете при някого другиго?

— Ми, просто попаднахме тук и ни хареса — отговори Байерсон.
— Вече го чувстваме като свой дом.

— И на друго място можете да се почувствате като у дома си.

— Може би. Но не е сигурно. Искаме да останем тук. Вижте, не можете ли да ни приемете просто като паяци на тавана или като петна от мухъл по тапетите. Много се привързахме към това място. Това е характерно за капелианците. Няма да ви се пречкаме.

* * *

С Римб не искахме много това съжителство, но нямахме убедителни аргументи да ги изгоним. Тъй де, така или иначе бяха тук. И се оказаха прави — не ни се пречкаха. В някои отношения те бяха много по-добре от някои други извънземни съквартиранти, с които се сблъскахме по-късно.

Всъщност на двамата с Римб скоро ни се прииска Байерсонови да не бяха чак толкова ненаатрапчиви и да помагаша малко в домакинството. Или поне да бяха по-бдителни. Особено в деня, в който дойдоха обирджиите, а ние не си бяхме вкъщи.

Доколкото разбрах, Байерсонови не са направили нищо, за да ги спрат. Нито са се обадили в полицията, нито се опитали да им попречат. Просто са гледали, докато крадците са ровили из апартамента, движейки се много бавно, защото са били адски дебели — тлъсти извънземни крадци от звездата Барнард. Бяха взели всички сребърни украшения на Римб. Били барнардиански крадци на сребро, имащи многовековни традиции в този занаят. Това казали на Байерсонови, докато ни ограбвали и докато господин Байерсон правел ежедневните упражнения на клепачите си, сякаш нищо особено не се случва.

* * *

Всичко започна, когато срещнах Римб в бара на Франко на улица „Макдугал“ в Ню Йорк. Преди това бях виждал съвсем малко пришълци, пазаруващи на Пето авеню или зяпащи хората на ледената пързалка в Рокфелеровия център. Сега обаче за първи път говорех с извънземно. Поинтересувах се от пола ѝ и тя каза, че е от Готската секта. Стори ми се интересно сексуално предизвикателство. След като Римб ме убеди, че в общи линии е женска, реших, че ще бъде забавно да се ожения за някого от Готската секта. По-късно питах отец Ханлин от Голямата червена църква. Той каза, че от гледна точка на Църквата няма проблем, макар че той лично не одобрявал много.

И така, с Римб сключихме първия брак между човек и пришълец. Първоначално нямаше много извънземни. Обаче скоро започнаха да се появяват все повече представители на други космически цивилизации и някои се заселиха в нашия квартал.

Освен извънземните имахме и земни пришълци, като злите мъртъвци например.

Независимо откъде идваха, пришълците трябваше да се регистрират в полицията и местните служби за контрол върху сектите. Малцина обаче го правеха.

* * *

Започнах да пиша книги за синестрианския пазар и с Римб съжителствахме спокойно със съквартирантите ни. Байерсонови бяха кротки същества и помагаха за наема. Бяха безгрижни извънземни и не се кахъряха за нищо; за разлика от Римб, която се притесняваше много и за всичко.

Отначало начинът на живот на Байерсонови ми харесваше, но промених мнението си в деня, в който грабители отвякоха най-малкото им дете, невръстния Клод Байерсон.

Трябва да поясня, че, след като се нанесоха при нас, на Байерсонови им се роди бебе. А може би го бяха оставили другаде и го донесоха, след като се настаняха в стаята ни за гости. Така и не разбрахме точно какво стана.

Имаше нещо около малкия Клод, за което Байерсонови не искаха да говорят, пък и ние не настоявахме. Нали все пак трябваше да

живеем с тези хора.

Според тях отвличането на Клод минало съвсем лесно и безболезнено. Нещо от рода на „сбогом, Клод — сбогом татко“. Когато ги попитахме как могат да допуснат такова нещо, те отговориха:

— О, това е съвсем в реда на нещата. Точно това очаквахме. Ние Байерсонови така се разселваме по света. Някой отвлича децата ни.

Реших да приключа темата. Какво можеш да направиш с такива инертни типове? Как можеха да се примирят с мисълта, че малкият Клод ще бъде възпитан като барнарддиански крадец на сребро? Всеки ден обири. Някои извънземни нямат национална гордост. Тия бяха като кукувици.

* * *

Нямаше какво повече да направим, затова всички седнахме да гледаме телевизия. Искахме да видим „Шоуто на Мононгахела Рийд“, любимото ни предаване.

Тази вечер главният гост на Мононгахела беше първият човек, изял мунгулу. Той изобщо не се смущаваше, дори се държеше нахакано:

— Като се замисли човек, защо трябва да е морално допустимо да ядеш само глупави или заблудени същества? Само слепите предразсъдъци ни спират да не ядем интелигентни създания. Тази мисъл ми хрумна наскоро, докато разговарях с няколко глоча мунгулу в една чиния.

— Колко мунгулу правят един глоч? — попита Мононгахела. Не беше вчерашна тая жена.

— Между пет и двайсет, макар че има изключения.

— И какво правеха в чинията?

— Мунгулу обикновено киснат по чиниите. Те са чинийозависими.

— Май не съм чувала за този вид същества.

— Срещат се почти само в моя район на Йонкърс.

— Как са попаднали там?

— Една вечер просто се появиха в чинията ми. Първо бяха само един-два глоча. Приличаха малко на стриди. После дойдоха още,

докато се събраха половин дузина глоча, колкото е необходимо, за да можеш да водиш що-годе смислен разговор с тях.

— Казаха ли от къде идват?

— Планетата им се казва Еспадрила. Така и не разбрах къде точно се намира в космоса.

— Казаха ли как са дошли?

— Сърфирали по светлинните вълни или нещо такова.

— Как ви хрумна да ги ядете?

— Отначало не смятах да го правя. Когато някое същество ти проговори, обикновено не мислиш да го ядеш. Не и, ако си цивилизован човек. Обаче тия мунгулу започнаха да се появяват в чинията ми всяка вечер. Бяха доста нахални. Нарездаха се върху ръба на хубавия ми порцелан точно срещу мен. Понякога си приказваха помежду си, сякаш не съществувам. После някой се преструваше, че ме забелязва — „о-о-о, я вижте землянина“ — и почвахме да си говорим. Така всяка нощ. Поведението им започна да ми се струва провокативно. Изглеждаше, като че ли се опитват да ми кажат нещо.

— Мислите, че са искали да ги изядете?

— Е, не ми казаха конкретно, поне не е тези думи. Обаче почнаха да ми минават такива мисли. Тъй де, ако не са искали да ги изям, какво правеха на ръба на чинията ми?

— Какво стана после?

— Накратко, една вечер ми беше писнало да обикалям като кон насам-натат и просто ей така набучих един на вилицата и го изядох.

— Как реагираха другите?

— Престориха се, че не са видели. Продължиха да си приказват както обикновено. Само дето, като бяха с един по-малко, разговорът им стана по-глупав. Тия типове имат нужда от цялата мозъчна енергия, която могат да съберат.

— Да се върнем на онзи мунгулу, когото изядохте. Опита ли се да възрази по някакъв начин?

— Не, даже май го очакваше. Изглежда, че за мунгулу изяждането жив не е жестоко или необичайно наказание.

— Какъв вкус имаше?

— Малко като панирани стриди с лют сос, само че по-различен. Нали са извънземни все пак.

* * *

След като свърши предаването, в единия ъгъл на дневната забелязах бебешко кошче. Вътре имаше сладко бебче, което донякъде приличаше на мен. Отначало помислих, че малкият Клод Байерсон се е върнал някак. Римб обаче ме светна:

— Това е Човечко. Той е нашето дете.

— О! Не си спомням да си го раждала.

— Всъщност забавих същинското раждане за по-удобен момент.

Ние от Готската секта умеем да го правим.

— Как го нарече?

— Човечко.

— Това традиционно име от вашата планета ли е?

— Не, изобщо. Нарекох го така в чест на твоя вид.

— Как го измисли?

— Произходът на думата е очевиден. „Човечко“ означава „Малък човек“.

— Ние тук не правим така — опитах се да й обясня.

Тя обаче не разбра за какво говоря. Аз също не разбрах нейните обяснения за родилния процес, при който Човечко е излязъл на бял свят. Отсрочените раждания не са обичайна практика сред земляните. Доколкото разбрах, Римб щяла да направи същинското раждане на някакъв по-късен етап, когато щяло да бъде по-удобно. В крайна сметка не стигнахме до това. Понякога се случват такива неща.

Човечко лежеше в люлката и гукаше, както, предполагам, прави всяко нормално човешко бебе. Бях доста горд, че съм станал баща. Мислех, че с Римб сме една от първите двойки човек-извънземно, които имат дете. По-късно научих, че не било нищо особено. Навсякъде по Земята го правели. За момента обаче ми се струваше важно.

* * *

Много от съседите дойдоха да видят бебето. Байерсонови се домъкнаха от новата си стая, която бяха изградили отстрани на

кооперацията ни, след като си смениха кожата. Разгледаха хубаво Човечко и казаха:

— Сладко бебенце.

Предложиха да го гледат, но ние не искахме да го оставяме сам с тях. Все още нямахме потвърдени данни за хранителните им навици. В действителност, доста усилия бях хвърлил, за да намеря каквито и да било достоверни сведения за извънземните, въпреки че федералните власти публикуваха цялата налична информация за всички видове, идващи на Земята.

Присъствието на извънземните сред нас предизвика следващата стъпка в човешкото развитие — интереса към симбиотичното съжителство. С Римб си мислехме, че може би ще е забавно да се присъединим към някой комплексен организъм, като медуза или полип. Все пак се колебаехме. Затова с противоречиви чувства приехме писменото известие, че сме избрани да се включим в съставен симбиотичен организъм. Съвместният живот като част от по-сложна жизнена форма все още беше новост.

Двамата доста го обсъждахме. Накрая решихме да отидем на първата среща, която беше безплатна.

Срещата се проведе в местната Унитариянска църква. Събрахме се около двеста човека и извънземни. За известно време имаше доста възбуда и суматоха, защото не знаехме какво да правим. Всички бяха начинаещи и просто не очаквахме, че ще трябва да образуваме комплексен организъм от двеста същества, без да имаме предварителна подготовка.

Най-сетне се появи някакъв човек с ален блейзър и папка в ръка. Каза ни, че първоначално трябва да формираме петчленни колонии и, след като има десетина готови, можем да продължим към образуването на комплексен организъм от втори порядък.

Едва тогава осъзнахме, че съществуват много нива на комплексните организми, като всяко от тях също представлява отделно самостоятелно същество.

За щастие, в подземията на Унитариянската църква имаше голямо помещение и там всички ние и химерните ни партньори се свързахме в едно цяло.

Отначало настъпи лека суматоха, докато се опитвахме да изпълним процеса. Мнозина нямаха опит с напасването към формите

на други същества, например не познаваха енглена — този орган на псевдонтоиците, който плътно приляга в лявото човешко ухо.

Все пак с помощта на инструктора (човека с аления блейзър), успяхме да формираме първия комплексен организъм. И, макар че не всичко мина толкова леко (тъй като някои органи не влизат добре в други човешки отворстия), беше много вълнуващо да се превърнем в съвсем ново същество, със собствена индивидуалност и самосъзнание.

* * *

Кулминацията на новото ми участие в комплексния организъм беше ежегодният пикник. Отидохме на развалините на Ханфорд, където навремето е имало атомна електроцентрала. Сега всичко бе обрасло с бурени, някои от тях — с причудливи форми и цветове. Научихме, че се дължало на странните неща, които са попаднали в почвата навремето. Наблизо течеше замърсена рекичка. Настанихме се там. В тази група бяхме около двеста същества. Изчакахме, докато сервираха обяда.

Членовете на Дамския клуб раздадоха храната и организираха пункт за дарения, където всеки даде колкото можеше. Аз извадих синестрианската банкнота, която току-що бях получил за една новела. Тези пари бяха твърде дебели и не можеха да се сгъват или приберат в портфейла, затова образуваха грозна подутина в джоба.

Един от мъжете от Голямата червена църква дойде да погледне синестрианската ми банкнота. Вдигна я на светлината и загледа постоянно сменящите се фигури и цветове.

— Красива е — отбеляза. — Хрумвало ли ти е да я сложиш в рамка и да я закачиш на стената?

— Точно това си мислех.

Мъжът реши, че иска да вземе банкнотата, и попита за колко ще му я продам. Казах сума, три пъти по-висока от равностойността ѝ в долари. Той остана доволен. Вдигна внимателно банкнотата за единия ъгъл и я подуши деликатно.

— Много добре.

Като се замислих, синестрианските пари наистина миришеха добре.

— Това са първокачествени банкноти — уверих го.

Той отново я помириса.

— Пробвал ли си да ги ядеш?

Поклатих глава. Никога не ми беше хрумвало да го правя.

Той отхапа от тъгълчето.

— Ммм, вкусно!

Като видях колко му харесва, започнах да му завиждам. Обаче сега банкнотата беше негова. Бях му я продал. Аз имах само пачка стари, блудкави долари.

Прерових джобовете си. Не ми беше останала нито една синестрианска банкнота. Дори не си бях оставил някоя да закача в рамка на стената. И със сигурност нямах никакви за ядене.

Това бе само едно напомняне как се промени животът, откакто дойдоха извънземните.

Тогава забелязах Римб, да се гуши сама в едно тъгълче. Беше страшно сладка и аз отидох при нея.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.